

HANNA MALINOWSKA

Bydgoszcz

KOMUNIKAT O ORGANIZACJI,
PRZEBIEGU I WYNIKACH ELIMINACJI UCZELNIANYCH
AKADEMICKIEGO TURNIEJU ZNAJOMOŚCI JĘZYKA ROSYJSKIEGO
I WIEDZY O KRAJU RAD

Współczesny patriotyzm polski łączy się nierozzerwalnie z socjalistycznym-internacjonalizmem, którego fundamentalną zasadą jest umacnianie i pogłębianie sojuszu, jedności i braterskiej współpracy narodów Polski i Związku Radzieckiego. Realizacji tej idei poprzez upowszechnianie wiedzy o Związku Radzieckim, o życiu jego narodu, wielkim dorobku budownictwa komunistycznego oraz formach współpracy i przyjaźni polsko-radzieckiej – służy Akademicki Turniej Znajomości Języka Rosyjskiego i Wiedzy o Kraju Rad.

Współorganizatorami konkursu są ZG TPPR, ZG SZSP, Ministerstwo Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, Ministerstwo Kultury i Sztuki, Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej, GKKFiT i GZP WP.

Turniej ten jest imprezą bardzo młodą datującą się od 1975 roku. W bieżącym roku akademickim odbędzie się jego trzecia edycja. Podstawowym celem konkursu jest upowszechnienie wśród studentów i podniesienie na wyższy poziom znajomości języka rosyjskiego oraz pogłębienie wiedzy o ZSRR, jego rozwoju i dorobku, a także o współpracy polsko-radzieckiej. Każda edycja Turnieju przebiega pod innym hasłem; i tak w 1975 r. hasło wiodące brzmiało: „Polsko-radzieckie braterstwo broni – 30 lat zwycięstwa nad faszyzmem”; w 1976 r. „Związek Radziecki lat 70-tych”, a w 1977 r. „60 lat Wielkiego Października”.

Analiza powyższych haseł pozwala stwierdzić, że obejmują one bardzo szeroki zakres tematyczny odnoszący się do wielu dziedzin życia społeczno-gospodarczego i politycznego ZSRR rozpatrywanych w rozległym czasie. Wymaga to od uczestników bardzo dobrej znajomości zagadnień radzieckich oraz umiejętności swobodnego posługiwania się językiem rosyjskim. Ponieważ w turnieju mogą brać udział studenci wszystkich lat studiów niezależnie od obranego kierunku (z wyjątkiem filologii rosyjskiej), poziom ich wiedzy merytorycznej jest niewątpliwie bardzo zróżnicowany. Turniej jest trzystopniowy i obejmuje w każdym roku akademickim eliminacje uczelniane, eliminacje środowiskowe i eliminacje centralne. Eliminacje uczelniane polegają na pisemnych i ustnych wypowiedziach uczestników, których celem jest sprawdzenie stopnia znajomości języka rosyjskiego i wiedzy o Kraju Rad związanej tematycznie z hasłem konkursu. Zarówno ustne pytania problemowe, jak i tematy prac pisemnych

opracowuje Komitet Główny Turnieju. Stopień ich trudności jest oczywiście zróżnicowany w zależności od etapu turnieju.

O ile tematy prac pisemnych dwóch pierwszych edycji turnieju (do wyboru jeden z trzech podanych) nie budziły poważniejszych zastrzeżeń, ponieważ były to na ogół poprawne i przystępnie sformułowane, o tyle pytania problemowe części ustnej były najczęściej zbyt szczegółowe i niejednokrotnie dotyczyły zagadnień mało znanych studentom. Poziom prac pisemnych nie budził poważniejszych zastrzeżeń merytorycznych, chociaż zdarzały się prace świadczące o zbyt połowicznym przygotowaniu uczestników. W parze z tym szła słaba znajomość języka rosyjskiego przejawiająca się w popełnianiu licznych błędów ortograficznych i gramatycznych oraz wtrącaniu polskich wyrazów.

W części ustnej eliminacji uczelnianych studenci odpowiadali na trzy pytania problemowe. Oceniając je należy stwierdzić, że były one zbyt szczegółowe. Często zawierały cytaty, były obszerne i wymagały znajomości wielu danych statystycznych. Nie znaczy to wcale, że stopień trudności poszczególnych grup pytań był jednakowy. Wręcz przeciwnie – obok pytań wymagających obszernych wypowiedzi, były pytania, na które można było odpowiadać „tak” lub „nie”, co znowu sprzyjało odpowiadającym, bo nie wymagało wykazywania się umiejętnością swobodnego wypowiedzania się w języku rosyjskim.

Zdecydowanie krytycznie należy ocenić stronę stylistyczną i językową przysłanych z ZG TPPR pytań. W tego typu konkursach błędy językowe i niedociągnięcia stylistyczne nie powinny chyba mieć miejsca. Prawdopodobnie były one wynikiem opracowania pytań i tematów prac w języku polskim, a następnie tłumaczenia ich na język rosyjski.

Reasumując należy podkreślić, że aczkolwiek II edycja „Turnieju” nie była pozbawiona wielu pytań szczegółowych, zdecydowanie trudnych nawet dla dobrych studentów, to w porównaniu do I edycji pytania były znacznie przystępniejsze i tematycznie związane z hasłem konkursu. Ponieważ jednak turniej obejmuje różne typy szkół i wszystkie roczniki studiów, postulowałabym wyeliminowanie pytań szczegółowych i zastąpienie ich, zgodnie z założeniami, pytaniami problemowymi. Dotychczasowe turnieje zdecydowanie preferowały znajomość faktów jednostkowych nie wymagając ich interpretacji, tak więc trudno byłoby te pytania zaliczyć do problemowych. Poza tym pytania problemowe dotyczące zagadnień ogólnie znanych pozwoliłyby na obiektywną ocenę zarówno przygotowania merytorycznego, jak i stopnia znajomości języka rosyjskiego.

W I edycji Akademickiego Turnieju Znajomości Języka Rosyjskiego i Wiedzy o Kraju Rad zorganizowanej w marcu 1975 roku wzięło udział 74 studentów naszej Uczelni (głównie z I i II roku studiów Wydziału Pedagogicznego). Uczestnicy, którzy w wyniku eliminacji uczelnianych zajęli pierwsze dziesięć miejsc otrzymali nagrody rzeczowe ufundowane przez władze Uczelni. Ponadto pierwszych pięciu laureatów eliminacji I stopnia reprezentowało naszą Uczelnię podczas eliminacji środowiskowych w Toruniu, w wyniku których studentka ówczesnego I roku pedagogiki szkolnej – Jadwiga Erdmann zajęła zaszczytne drugie miejsce. O wzrastającym zainteresowaniu turniejem świadczy udział 122 studentów w eliminacjach uczelnianych zorganizowanych w lu-

tym 1976 roku. Chociaż wśród uczestników w dalszym ciągu dominowali studenci pierwszych roczników, wykazali się oni lepszą znajomością zarówno języka rosyjskiego, jak i zagadnień merytorycznych. Najliczniej reprezentowany był Wydział Pedagogiczny. Laureatką eliminacji uczelnianych została ponownie Jadwiga Erdmann, która umiejętnie wykorzystwała doświadczenia I edycji turnieju i dzięki dobremu przygotowaniu zajęła pierwsze miejsce w eliminacjach środowiskowych, uzyskując nagrodę w postaci wycieczki do ZSRR oraz prawo reprezentowania środowiska bydgosko-toruńskiego w eliminacjach centralnych, w których z przyczyn obiektywnych nie wzięła udziału.

Warto również podkreślić, że wiele uwagi i zainteresowania przebiegiem turnieju okazały władze naszej Uczelni oraz radzieccy pracownicy naukowo-dydaktyczni z Zakładu Filologii Rosyjskiej (doc. dr K. Aleksandrowna-Nikołajewa, doc. dr W. Demianienko, doc. dr I. Rozanow), którzy byli honorowymi gośćmi zarówno eliminacji uczelnianych, jak i środowiskowych. Zwracając się do studentów życzyli im sukcesów w kolejnych etapach turnieju wyrażając zadowolenie z organizacji tego typu imprezy zbliżającej oba bratnie narody i pogłębiającej wiedzę o Kraju Rad i współpracy polsko-radzieckiej. O wzrastającej randze i popularności „Turnieju” świadczy między innymi jego masowość w skali ogólnopolskiej. W I edycji konkursu do eliminacji uczelnianych przystąpiło ok. 13 tys. studentów, a w drugiej do eliminacji wydziałowych przystąpiło w całym kraju ponad 40 tys. studentów.

Akademicki Turniej Znajomości Języka Rosyjskiego i Wiedzy o Kraju Rad był i nadal jest dużym wydarzeniem w każdej uczelni. W jego realizacji na różnych szczeblach biorą udział organizacje społeczno-polityczne, władze uczelni, SZSP i pracownicy naukowo-dydaktyczni. Dla prawidłowego przebiegu turnieju najwięcej wkładu wnoszą lektorzy języka rosyjskiego i aktyw uczelniany TPPR. Niewątpliwą zasługą lektorów jest masowe uczestnictwo w konkursie przede wszystkim studentów I i II roku (objętych lektoratami języka rosyjskiego) oraz zorganizowanie punktu konsultacyjnego, w którym wybrani pracownicy naszej Uczelni służą pomocą w zakresie przygotowania językowego i merytorycznego studentów do turnieju. Słabiej natomiast, niż należałoby oczekiwać, uczestniczył dotychczas w organizacji tej imprezy Socjalistyczny Związek Studentów Polskich, który powinien rozpropagować „Turniej” wśród studentów starszych roczników, nie objętych lektoratami.

Warto zwrócić uwagę, że organizowany w Polsce Akademicki Turniej Znajomości Języka Rosyjskiego i Wiedzy o Kraju Rad ma stać się w przyszłości imprezą międzynarodową obejmującą kilka państw socjalistycznych.